

Obsah

Předmluva ke 4. vydání 7

Hlava I

POJEM MEZINÁRODNÍHO PRÁVA 9

1. Definice mezinárodního práva 9
2. Mezinárodní společenství 9
3. Právo mezinárodního společenství 11
4. Zásada svrchované rovnosti 13
5. Zvláštnosti mezinárodního práva 15
6. Metody výuky a studia mezinárodního práva 21
7. Funkce mezinárodního práva 22
8. Název mezinárodního práva 23
9. Mezinárodní právo veřejné a soukromé 25

Hlava II

VÝVOJ MEZINÁRODNÍHO PRÁVA NA POZADÍ

VÝVOJE MEZINÁRODNÍHO SYSTÉMU

POKROK V MEZINÁRODNÍM PRÁVU 28

1. Starověké a středověké „světové společenství“ 28
2. Novověký mezinárodní systém 29
 - 2.1 Tradiční mezinárodní systém 29
 - 2.2 Formování současného mezinárodního systému 32
 - 2.3 Základy současného mezinárodního systému 36
 - 2.4 Koexistence systémů tradičního a současného mezinárodního práva 42
 - 2.5 Mezinárodní systém na počátku 21. století 45
3. Pokrok v mezinárodním právu 49

Hlava III**VZTAHY MEZINÁRODNÍHO PRÁVA
K NAVAZUJÍCÍM ČI PŘÍBUZNÝM
SPOLEČENSKÝM JEVŮM A NORMATIVNÍM
SYSTEMŮM**

	56
1. Vztahy k zahraniční a mezinárodní politice	56
2. Vztahy k náboženství	58
3. Vztahy k mezinárodní morálce	59
4. Vztahy k mezinárodní zdvořilosti	60
5. Vztahy k ideologii	61
5.1 Ideologie lidských práv	62
6. Vztahy k přirozenému právu	63

Hlava IV**VÝVOJ VÝUKY MEZINÁRODNÍHO PRÁVA
V ČESKOSLOVENSKU A V ČESKÉ REPUBLICE**

	66
1. Přehled autorů učebnic a základních pedagogicky využívaných děl do roku 1989	66
2. Názory československých učebnic a vědy mezinárodního práva mezi světovými válkami	68
3. Československé učebnice v období let 1948–1989	74
4. Stav po roce 1989	76

Hlava V**SUBJEKTY MEZINÁRODNÍHO PRÁVA**

	79
1. Pojem subjektu mezinárodního práva	79
2. Státy	82
2.1 Statický rozměr subjektivity	82
2.2 Národ a jeho sebeurčení – zdroj, opora, ale i výzva státnosti	90
2.3 Dynamika subjektivity státu	104
3. Zvláštní politické jednotky s určitým územním základem	112
4. Mezinárodní výbor Červeného kříže	116
5. Mezinárodní organizace	116
6. Specializované mezinárodní instituce	122
7. Jednotlivec	126

7.1 K subjektivitě jednotlivce z právně filozofických hledisek	127
7.2 K subjektivitě jednotlivce z hlediska platného mezinárodního práva	130
7.3 Skupiny jednotlivců	134
8. Mezinárodní jednotky bez mezinárodněprávní subjektivity	137

Hlava VI

PRAMENY MEZINÁRODNÍHO PRÁVA	141
1. Pojem, klasifikace, zvláštnosti	141
2. Systém pramenů	146
3. Mezinárodní smlouva	148
4. Mezinárodní obyčej	153
4.1 Mezinárodní obyčej jako statický jev (forma mezinárodního práva)	154
4.2 Mezinárodní obyčej jako dynamický jev (normotvorný proces)	160
5. Poměr smlouvy a obyčeje	162
6. Desuetudo (vyjití normy z užívání)	165
7. Kodifikace mezinárodního práva	167
8. Obecné zásady právní	174
9. Jednostranné právní akty	177
9.1 Jednostranné akty států	177
9.2 Akty mezinárodních organizací	181
10. Soudní rozhodnutí a názory nauky mezinárodního práva	184
11. Ekvita	186

Hlava VII

PRAVIDLA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA	188
1. Pojem a klasifikace	188
2. Materiální a procesní pravidla	189
3. Obecná (univerzální), partikulární (regionální) a lokální pravidla	189
4. Dispozitivní a kogentní pravidla	193
5. „Hard law“ a „soft law“	199

6. Zásady a konkrétní pravidla	205
7. Časová působnost pravidel mezinárodního práva	209
HLAVA VIII:	
KONTROLA V MEZINÁRODNÍM PRÁVU	215
1. Od normotvorby k aplikaci mezinárodního práva	215
2. Pojem kontroly v mezinárodním právu	217
2.1 Definice a účel	217
2.2 Prvky kontroly	218
3. Průběh kontroly a její hlavní fáze	222
3.1 Verifikace	223
3.2 Kvalifikace	226
4. Funkce	228
HLAVA IX:	
MEZINÁRODNÍ SOUDNICTVÍ	230
1. Pojem a funkce	230
2. Specifika	234
2.1 Početnost a různorodost mezinárodních soudů	234
2.2 Dělení mezinárodních soudů a tribunálů	235
2.3 Fakultativnost jurisdikce mezinárodních soudů	246
2.4 Právní účinky rozhodnutí mezinárodních soudů	250
3. Využívání a vytíženost	254
4. Kladné a stinné stránky plurality mezinárodních soudů	257
5. Možná budoucí řešení problémů způsobených pluralitou mezinárodních soudů	263
Hlava X:	
MEZINÁRODNĚPRÁVNÍ ODPOVĚDNOST	266
1. Pojem	266
2. Soudobá proměna institutu mezinárodní odpovědnosti	267
3. Částečná kodifikace	270
4. Porušení mezinárodněprávního závazku	274
5. Přičitatelnost jednání nebo opomenutí státu	275
6. Okolnosti vylučující protiprávnost	279

7. Škoda (újma)	282
8. Postižený (poškozený) subjekt	283
9. Obsah	287
10. Odpovědnost za závažná porušení závazků plynoucích z kogentních norem mezinárodního práva	290
11. Odpovědnost za škodlivé následky činností nezakázaných mezinárodním právem	294
11.1 Pojem	294
11.2 Částečná kodifikace	298
Hlava XI	
DONUCENÍ V MEZINÁRODNÍM PRÁVU	303
1. Pojem	303
2. Návaznost na jiné instituty a zásady mezinárodního práva	304
3. Klasifikace donucovacích opatření	306
4. Hlavní znaky donucení v současném mezinárodním právu	309
5. Retorze	310
6. Represálie	311
7. Protiopatření	314
8. Sebeobrana (legitimní obrana)	315
9. Sankce Rady bezpečnosti OSN	320
10. Analýza hlavních případů kolektivních opatření uskutečněných od počátku 90. let a závěry z ní	327
10.1 Analýza	327
10.2 Závěry	334
Hlava XII	
SYSTÉM MEZINÁRODNÍHO PRÁVA	340
1. Systém a systemizace	340
2. Příklady systémového přístupu	341
3. Menší rozvinutost systému mezinárodního práva	341
4. Subsystémy mezinárodního práva	342
5. Systémový model mezinárodního práva	344
5.1 Komplexní instituty	344
5.2 Odvětví	345

6. Systematika současných českých učebnic mezinárodního práva veřejného	348
--	-----

Hlava XIII

POMĚR MEZINÁRODNÍHO

A VNITROSTÁTNÍHO PRÁVA

A VNITROSTÁTNÍHO PRÁVA	349
1. Názory nauky	350
1.1 Expozice problému	350
1.2 Monistická a dualistická učení	351
1.3 Poměr mezinárodního a vnitrostátního práva a zásada svrchované rovnosti	353
1.4 Kritika monismu s primátem vnitrostátního práva	355
1.5 Kritika monismu s primátem mezinárodního práva	356
1.6 Kritika teoretických koncepcí monismu a dualismu z hlediska praxe	357
2. Poměr mezinárodního a vnitrostátního práva očima práva mezinárodního	359
2.1 Výlučnost a nadřazenost mezinárodního práva	359
2.2 Důsledky různých typů koexistence pravidel mezinárodního a vnitrostátního práva z hlediska mezinárodního práva	361
3. Poměr mezinárodního a vnitrostátního práva očima práva vnitrostátního	363
3.1 Pojem recepce	363
3.2 Primární (základní) recepční norma	365
3.3 Sekundární recepční normy	367
3.4 Recepce mezinárodních smluv	369
3.5 Kontrola ústavnosti mezinárodních smluv	376
3.6 Vnitrostátní aplikace mezinárodních smluv	378
3.7 Recepce mezinárodních obyčejů	382
3.8 Recepce aktů mezinárodních organizací a jejich orgánů	385
3.9 Recepce a vnitrostátní provádění rozhodnutí mezinárodních soudních a parajudiciálních orgánů	390

3.10 Vnitrostátní provádění rozhodnutí mezinárodních soudů a jiných orgánů na ochranu lidských práv	393
4. Mezinárodní právo, vnitrostátní právo a právo ES	397
4.1 Právo ES coby svébytný právní systém	397
4.2 Poměr mezinárodního práva, vnitrostátního práva a práva ES	399

Hlava XIV

POMĚR MEZINÁRODNÍHO A VNITROSTÁTNÍHO PRÁVA V ČESKÉ REPUBLICI

1. Dualistická ústavní minulost	403
1.1 Vývoj právní úpravy do vzniku samostatného českého státu	403
1.2 Úprava v Ústavě ČR z r. 1992. Její nedostatky a slabiny	407
2. Současný stav	414
2.1 „Euronovela“ Ústavy	414
2.2 Dosud nenovelizované mezinárodní články Ústavy	417
2.3 Mezinárodní smlouvy inkorporované do českého práva na základě čl. 10 Ústavy	420
2.4 Postavení mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách	427
2.5 Postavení mezinárodních smluv, jimiž ČR přenáší některé pravomoci svých orgánů na mezinárodní organizaci nebo instituci (čl. 10a Ústavy)	429
2.6 Mezinárodní smlouvy inkorporované do českého práva odkazem v zákoně	433
2.7 Mezinárodní smlouvy adaptované do českého práva	437
2.8 Jiné smlouvy	440
2.9 Recepce obyčejových norem mezinárodního práva	441

2.10	Recepce aktů mezinárodních organizací
a jejich orgánů	446
2.11	Recepce a vnitrostátní provádění rozhodnutí
mezinárodních soudních a parajudiciálních
orgánů	451